

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Emma Svensson

Kamphunden – vapen eller hund?

Ett kritiskt perspektiv på debatten om förbud av kamphundar

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Uppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Sacharias Votinius

Termin: VT 2015

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRORD	3
FÖRKORTNINGAR	4
1 INLEDNING	5
1.1 Syfte	5
1.2 Frågeställning och avgränsning	5
1.3 Metod och material	6
1.4 Forskningsläge	7
1.5 Disposition	7
2 KAMPHUNDEN	8
2.1 Tidigare lagstiftning	8
2.2 Vad är en kamphund?	9
3 GÄLLANDE RÄTT	10
3.1 Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt	10
3.2 Djurskyddsförordning	10
3.3 Lag om tillsyn över hundar och katter	11
3.4 Förordning om tillsyn över hundar	12
3.5 Lokal ordningsstadga	12
4 RASFÖRBUD ÄR LÖSNINGEN	13
4.1 Kommuner vill införa rasförbud	13
4.1.1 Malmö kommun	14
4.1.2 Göteborg kommun	14
5 RASFÖRBUD LÖSER INGET	15
5.1 Hunden i rätta händer	15

5.2 Svenska kennelklubben	16
5.3 Hundar är inte aggressiva i sig	16
5.3.1 Rädslaaggression	17
5.3.2 Inlärd aggression	17
6 PRAXIS	18
6.1 Fallet Zooki	18
6.2 Fallet Yosi	18
6.3 Bilstereofallet	19
6.4 Fallet Jack	19
7 ANALYS	20
8 SLUTSATS	23
8.1 Vidare forskning	23
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	24

Summary

There is a current debate regarding the existing problem with fighting dogs in Sweden. Some people claim fighting dogs to be dangerous breeds. They want to forbid them. The opponents claim the problem to be not within the dog itself but within the owners. They claim every breed and every dog, if not handled and trained right, to be dangerous. Both sides agree on the fact that there is a problem with aggressive dogs in society but they have different opinions on how to solve the problem.

There has been a former restriction regarding importation of the breed pit bull. The restriction had to be removed when Sweden joined EU in 1995. That's when Sweden got a prohibition against pit bull which lasted until 1997. Today the only legislation is a prohibition against dangerous dogs.

I have come to the following conclusions; there are not enough facts to prove that fighting dogs are dangerous breeds. People who claim them to be dangerous have no scientific fact and no statistic to base their arguments on. However, they do have lots of court cases in which fighting dogs are involved. The problem with the owners would probably not go away if we were to forbid fighting dogs. There is a high risk of the owners finding other breeds which can be just as dangerous as fighting breeds.

Sammanfattning

Det har länge funnits en debatt kring kamphundar och huruvida de ska förbjudas i Sverige eller inte. De som vill förbjuda kamphundar hävdar bestämt att de är farliga hundar. Motståndarna till rasförbud menar att det inte är hundarna i sig som är farliga utan att problemen ligger hos ägarna. Många ägare är kriminellt belastade yngre män som bor i storstädernas problemområden. Båda sidor är överens om att vi har ett problem med aggressiva hundar i samhället idag men har olika åsikter om hur vi ska lösa problemet.

Sverige hade tidigare importförbud som ersattes av ett rasförbud mot pitbull 1995 då vi gick med i EU. Förbudet togs bort 1997 och vi har sedan dess ett förbud mot farliga hundar. Slutsatsen är att det inte finns tillräckligt med grund i argumentet att kamphundar är farliga hundar därför bör vi inte förbjuda dem. Det finns ingen forskning eller statistik som stödjer argumentet att kamphunsraser är farliga. Hade vi infört rasförbud är det osäkert om det hade hjälpt. Alla hundar kan vara farliga och aggressiva, risken att fel ägare hittar nya raser är överhängande.

Förord

Tack till min handledare Sacharias Votinius som styrt mig på rätt spår under arbetets gång. Jag vill även tacka mina vänner och familj som stöttat mig i processen.

Härslöv, maj 2015

Förkortningar

Amstaff	American staffordshire terrier
DskF	Djurskyddsförordning (1988:539)
DskL	Djurskyddslagen (1988:534)
EUF	Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
OL	Ordninglagen (1993:1617)
Pitbull	American pit bull terrier
Prop	Proposition
SOU	Statens Offentliga Utredningar
THK	Lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter
TillsynsF	Förordning (2007:1240) om tillsyn över hundar

1 Inledning

Många associerar idag ordet kamphund med farliga och aggressiva hundar. Orsakerna till detta kan troligtvis vara flera; den mediala påverkan som finns i samhället, hundarnas utseende och deras egenskaper samt människors syfte med att skaffa hund för att nämna några. Debatten är pågående sedan 1990-talet, en debatt som huvudsakligen handlar om huruvida kamphunden är farlig och ska förbjudas i Sverige eller inte. Ämnet florerar hett i media med jämna mellanrum och åsikterna är delade. Tyvärr har det med problemen skapats en rädsla för hundar i samhället. De som är för ett förbud menar att kamphundsraser är farliga hundraser. De som står på andra sidan, de som är emot ett rasförbud, menar att det inte alls beror på hunden i sig utan till största del beror på att många av hundarna har fel ägare. Alla hundar, oavsett vilken ras det är, kan vara farliga.

Många länder, både i och utanför Europa, har eller har haft rasförbud just av anledningen att hundarna anses farliga. Resultaten av förbuden varierar i olika länder. I Sverige hade vi i vår djurskyddsförordning (1988:539), DskF, ett förbud mot pitbull 1995 – 1997 som sedan ersattes med ett förbud mot farliga hundar. I Danmark förbjöd man två hundraser 1991, idag är 13 raser förbjudna och i Holland drog man slutsatsen att rasförbud inte gav önskade effekter därför togs det bort 2008, då hade det funnits i 15 år¹.

1.1 Syfte

Mitt syfte med uppsatsen är att kritiskt analysera den pågående debatt som finns kring kamphundar samt att redogöra för de bestämmelser som finns och funnits i Sverige gällande aggressiva och farliga hundar.

1.2 Frågeställning och avgränsning

De frågeställningar som ska besvaras i uppsatsen är följande;

- Bör vi införa ett förbud mot kamphundar i Sverige?
- Löser ett förbud mot kamphundar samhällets problem med farliga och aggressiva hundar?
- Hur ser regleringen ut idag och hur har den sett ut tidigare?

¹ Westerholm Irene och Bergh Åsa Tova: *Kamphundsbooken*, Västerås 2014, s. 107 – 108.

Jag har valt att avgränsa uppsatsen till att endast behandla kamphundar då det är dessa många vill förbjuda. Det finns raser som felaktigt kallas för kamphundar i folkmun. Detta är ett ämne som skulle kunna behandlas djupare men kommer endast nämnas då det inte är av störst vikt för att besvara frågeställningarna. Ett exempel kan vara rottweilern som ofta felaktigt associeras med kamphundar. Om ett förbud även löser problemet med farliga och aggressiva hundar har jag valt att problematisera eftersom de som vill förbjuda kamphundar hävdar att kamphundraserna är just de farligaste och mest aggressiva hundraserna i Sverige. Det är därför intressant att undersöka om ett förbud kommer innebära en stor minskning av antalet farliga hundar och därigenom antalet incidenter och olägenheter som sker. Vid rasförbud kvarstår problem kring blandrashundar som har en eller flera kamphundraser i sig. Detta problem har av andra länder lösts på olika sätt. Hur vi i Sverige skulle lösa detta om det skulle bli aktuellt är inget jag kommer diskutera. Jag anser det vara mer av en följdfråga som uppkommer i de fall resultatet blir att vi bör införa rasförbud. Det stödjer dock argumentet att rasförbud inte löser problemet eftersom man då inte kommer åt alla hundar.

1.3 Metod och material

För att uppfylla syftet med uppsatsen kommer jag främst använda mig av en rättsvetenskaplig metod med ett kritiskt perspektiv. Det finns många argument i debatten kring kamphundraser som behöver analyseras och ifrågasättas för att jag ska kunna ta ställning till problemet.

Det material jag främst använt mig av är SOU 2003:46 det är en utredning som gjordes av Hundansvarsutredning 2003 på uppdrag av regeringen. Denna är med andra ord tolv år gammal men fortfarande aktuell. Utredningen användes som grund till mycket i den nya tillsynslagen som kom 2008. Även Kamphunds-boken som är skriven av en etolog och expert på kamphundar har jag använt flitigt. Författaren ger mycket grundläggande information om kamphundraserna. Utöver dessa har jag använt mig av relevant lagstiftning, förarbeten och rättsfall. Urvalet av rättsfall är uttänkt att ge en objektiv och översiktlig bild av situationen. De är med andra ord inte tänkt att ge något stöd i om något argument är rätt eller fel. Det material som finns att tillgå till argument för rasförbud är mycket politiska uttalanden och debattartiklar av politiker och sakkunniga som publicerats i kvällstidningar. Tyvärr är mängden övriga källor såsom forskning och statistik bristfällig.

Jag har främst använt mig av orden kamphund, pitbull, amstaff och farlig hund när jag sökt material till uppsatsen.

1.4 Forskningsläge

Huruvida kamphunden är farlig eller ej är ett relativt outforskat område. Det finns en mindre mängd forskning om kamphundsraser är en stor del av antalet omhändertagna hundar eller inte samt huruvida bilden av dem som framställs i media är rätt eller fel. Debatten förekommer i många länder men antalet objektiva undersökningar som gjorts är få. De som görs är ofta vinklade för att stödja en bestämd åsikt. Däremot är det ett område som prövas genom lagstiftning konstant runt omkring både i och utanför Europa.

1.5 Disposition

Fortsatt framställning som följer är:

- Grundläggande fakta om kamphunden och deras historia samt en redogörelse av gammal lagstiftning i kapitel två.
- Gällande rätt i kapitel tre.
- Argument varför ett rasförbud bör införas i kapitel fyra.
- Argument emot rasförbud i kapitel fem.
- Praxis som stärker tidigare nämnda argument i kapitel 6.
- En analys över det anförda i kapitel sju.
- Samt slutsatser i kapitel åtta.

2 Kamphunden

Kamphunden har funnits i Sverige sedan 1950-talet. Det är dock okänt vilka raser som då förekom i landet. Vad man vet är att kring 1989 importerades de första hundarna av rasen American pit bull terrier, pitbull, till Sverige från Storbritannien. I början av 1990 importerades hundar med sydafrikanskt ursprung som påstods vara av rasen pitbull. De sydafrikanska hundarna hade en tendens att bita människor. Denna olat fördes vidare när hundarna användes i avel. Hundarna som avlades fram var blandraser vilka såldes som renrasiga pitbull. Detta resulterade i stor uppståndelse i början av 90-talet. Kamphunden och främst pitbull fick på detta sätt ett rykte om sig att vara en farlig hund.²

2.1 Tidigare lagstiftning

Fram till 1995 var det olagligt att importera en pitbull till Sverige. Jordbruksverket förhindrade importen av hundarna genom en veterinär införselkungörelse. Dock var Sverige tvingat att ta bort importförbudet när vi gick med i EU 1995. Detta beror på att det finns ett förbud mot kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna inom EU.³

Uppståndelsen kring pitbull var stor och den dåvarande jordbruksministern Margareta Winberg lovade att ett förbud mot rasen skulle införas⁴. Löftet lyckades hon hålla och den 1 januari 1995, samtidigt som importförbudet upphävdes, trädde 19a§ i DskF ikraft. Paragrafen uttryckte ett direkt förbud mot pitbull. Det var med andra ord inte längre tillåtet att äga en hund av rasen pitbull. Enligt övergångsbestämmelsen 1994:1834 fick den som ägde en pitbull när förbudet infördes behålla hunden under förutsättning att den, när den vistades offentligt, var kopplad samt bar munkorg.

Syftet med bestämmelsen var att bli av med farliga och aggressiva hundar, pitbull ansågs då vara den farligaste rasen. En pitbull ansågs ha flera egenskaper som gjorde den farlig; en extremt stor kamplust, den ansågs lättretad samt bets, det gick endast med svårighet att avbryta ett påbörjat angrepp samt den hade en benägenhet att rikta sitt kampintresse mot människor eller andra hundar.⁵

Kritikerna menade att med förbudet skapades inte bara en okontrollerad avel av blandrashundar utan även ett intresse hos människor vilka inte var lämpade att äga denna typ av hund. Den ökade blandrasaveln blev ett problem. Blandrasavel riskerar att skapa mer svårhanterliga hundar då rasernas egenskaper kan krocka och det är det kritikerna menar hände när rasförbudet infördes.⁶

² Westerholm och Bergh a.a. s. 44.

³ SOU 2003:46 s. 166.

⁴ Westerholm och Bergh a.a. s. 44.

⁵ SOU 2003:46 s. 166.

⁶ Westerholm och Bergh a.a. s. 44 – 45.

Den 15 mars 1997 ändrades paragrafen till att bli mer generell. Förbudet mot pitbull togs bort istället blev det förbjudet att inneha eller genom avel frambringa såkallade farliga hundar. Rekvisiten för en farlig hund är samma som de egenskaper man ansett att en pitbull hade. Den 1 januari 2003 togs 19a§ bort men lydelsen fanns kvar i 19§ DskF där den fortfarande finns idag.⁷

2.2 Vad är en kamphund?

Den historiskt korrekta definitionen av begreppet kamphund är en hund som är avlad för att användas till gripande vid jakt, som såkallad catchdog, eller vid vadslagning. Hundarna, framförallt bulldoggar, användes redan på medeltiden. Så långt tillbaka användes de främst till arbete med familjernas boskap. Detta gjorde de genom att springa ikapp boskapen och bita sig fast i mulen på djuren. På så sätt undveks det att djuren sprang för långt bort från familjens marker. Catchdogs används än idag men inte i så stor utsträckning som tidigare. De raser som används idag är raser som härstammar från den ursprungliga bulldoggen. Idag finns många olika bulldoggraser och alla räknas inte som kamphundar. Det förmodligen mest välkända användningsområdet av kamphundar var vid såkallad baiting. Bullbaiting var den vanligaste formen av baiting; en bulldog hetsades mot kättrade tjurar för att få dem att bita sig fast i tjuren. Baiting förekom även med till exempel grävlingar och björnar. Att använda bulldoggarna som catchdogs och till baiting var framförallt utbrett i England. Det var tillåtet fram till 1835 då det brittiska parlamentet antog The cruelty of animals act där det förbjöds. Även efter att det förbjöds fortsatte man dock med vadslagningar av olika sorter, hundkamper blev vanligt. Med hundkampernas utbredning upptäcktes att en bulldog som blandades lite med en terrier hade större chanser att vinna. Det var troligen ytterst lite terrier i hundarna men det är på detta sätt vi har fått olika kamphundsraser, de har utvecklats genom lokal avel. Under emigrationen till USA på 1800-talet tog man hundar med sig vilket resulterade i att hundarna återigen började användas till baiting och som catchdogs. Där fanns ett rikstäckande förbud mot denna användning först 1976.⁸

⁷ SOU 2003:46 s. 166.

⁸ Westerholm och Bergh a.a. s. 16 – 18.

3 Gällande rätt

Idag har vi inga rasförbud i svensk lagstiftning. Den lagstiftning som finns reglerar hur hundägare och hundhållare ska ta hand om sitt djur, vilken uppsyn som krävs på djuren samt eventuella åtgärder om dessa inte följs. På EU-rättslig nivå finns ingen reglering om kamphundar. Det finns ett förbud mot importrestriktioner men även ett undantag som möjliggör för staterna att själv reglera om rasförbud.

3.1 Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Europeiska unionen har i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUF, förbjudit medlemsstaterna att ha kvantitativa restriktioner sinsemellan. I 3 kap. art. 34 EUF stadgas att importrestriktioner och åtgärder som har motsvarande verkan är förbjudna. Följden av detta blir att om en stat har bestämmelser vilka förbjuder en specifik hundras så kommer det strida mot EUF. En stat har dock rätt att införa restriktioner och förbud om de faller under undantagen i art. 36 EUF. För att art. 36 ska bli tillämplig krävs det att förbudet eller restriktionen införts på grund något av de alternativa rekvisit som nämns. Exempel på några rekvisit är; med hänsyn till allmän moral, ordning eller säkerhet eller intresse att skydda människors och djurs hälsa och liv. Förbudet eller restriktionen får inte heller utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller vara en förtäckt begränsning av handeln.

Frågan är om ett rasförbud faller under detta undantag eller om det går att skydda människan och djuren samt hålla den allmänna ordningen med hjälp av mindre ingripande åtgärder. Med tanke på att flera länder har rasförbud så verkar undantaget vara tillämpligt.⁹

3.2 Djurskyddsförordning

DskF innehåller kompletterande bestämmelser till vår djurskyddslag (1988:534), DskL. Det är i DskF förbudet mot farliga hundar regleras. Paragrafen, förut 19a§, var i grunden förbudsparagrafen mot pitbull som ändrades till att vara ett allmänt förbud mot farliga hundar 1997. Genom SFS 2002:723 togs dåvarande 19§ bort och 19a§ blev istället 19§.

Idag finner vi med andra ord förbudet mot farliga hundar i 19§ DskF. Rekvisiten i bestämmelsen är kumulativa. Detta innebär att en hund, för att hamna under bestämmelsen, ska inneha en extremt stor kamplust, den ska vara lättretad och bitas, bara med svårighet kunna avbryta ett angrepp samt ha en benägenhet att rikta sitt kampintresse mot människor eller andra hundar.

⁹ SOU 2003:46, s. 92.

Kritik har riktats på att 19§ DskF är alldeles för svårtillämpad. Bland annat lade hundansvarsutredningen fram ett förslag i SOU 2003:46 att 19§ ska tas bort och istället ersättas med 29§ DskF som innebär att hundar som förväntas nedärva okontrollerbar aggressivitet inte ska vara tillåtna att använda i avel. En del remissinstanser och även regeringen menade att det inte skulle bli lättare att tillämpa regeln om förslaget infördes. Regeringen menar även att 19§ DskF fyller en funktion den markerar tydligt att farliga djur inte är önskvärda i samhället.¹⁰

3.3 Lag om tillsyn över hundar och katter

För att förstärka skyddet mot skador och annat som orsakas av hundar och katter infördes Lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter, THK. Den ersatte den dåvarande tillsynslagen samt lagen om märkning och registrering av hundar. Det är framförallt Hundansvarsutredningens betänkande från 2003 som ligger till grund för lagstiftningen.¹¹

Lagen innehåller bestämmelser om ansvar, en hundägare har strikt skadeståndsansvar för sin hund. Detta gäller även någon som tillfälligt har hand om annans hund. Polisens rätt att ingripa mot hundägare samt hundhållare som brister i uppsynen över hunden regleras i lagen. Polisen har rätt att utföra förbud för människor att ha djur men har även rätt att ge hundägare och hundhållare restriktioner. Det kan exempelvis innebära att hunden alltid måste hållas kopplad eller inte får vistas i hundgård på natten med flera. Finns det inga andra utvägar har polisen även rätt att omhänderta hunden.

I propositionen till lagen behandlas andra förslag och regeringen ställer sig till huruvida dessa är några lösningar som skulle vara effektiva. Utredningen överensstämmer med regeringens bedömning. Regeringen menar att det fanns ett behov av att stärka skyddet mot skador och olägenheter som orsakas av hundar. Det är förändringar i samhällsstrukturen som gjorde att det fanns ett behov av ändrade bestämmelser. Den dåvarande regeringens bedömning var att ett rasförbud inte hjälper då problemen främst ligger hos ägarna och inte är bundet till en specifik ras. De menade även att införandet av ett hundkörkort som varit diskuterat i media inte är ett alternativ då det är ett för stort ingripande då de flesta hundägarna i Sverige är väldigt sköt-samma.¹²

¹⁰ Prop. 2006/07:126 s. 22.

¹¹ Berg Ulf, Lag om tillsyn över hund och katt, Karnov, 1 januari 2015, <<http://juridik.karnovgroup.se>>, hämtat 5 maj 2015.

¹² Prop. 2006/07:126 s. 16 – 18.

3.4 Förordning om tillsyn över hundar

Förordning (2007:1240) om tillsyn över hundar, TillsynsF, innehåller vissa tillämpningsföreskrifter för THK. Enligt 1§ innehåller förordningen bestämmelser i anslutning till THK. Även bestämmelser om hur och när en hundägare ska låta registrera och märka sin hund, vem som får meddela föreskrifter om avgifter för registrering samt vilket innehåll som ska finnas i registret finns reglerat i förordningen.

3.5 Lokal ordningsstadga

Kommuner får meddela föreskrifter i enlighet med förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter. Vilka föreskrifter kommuner får meddela regleras i 1 kap. 2§ andra stycket samt 3 kap. 8 och 9§§ och 10§ första stycket andra meningen ordningslagen (1993:1617), OL.

Detta innebär att kommunen har rätt att meddela föreskrifter som krävs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentliga platser. Befogenheten för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala ordningsföreskrifter begränsas i 3 kap. 12§ OL. I den mån frågorna är oreglerade i OL får kommuner lov att meddela föreskrifter. Såvida det inte framgår att det varit lagstiftares avsikt att lagregleringen ska vara uttömmande får de även utvidga tillämpningsområdet och detaljreglera frågor.¹³

Enligt propositionen till OL är det av stor vikt att de lokala ordningsföreskrifterna endast behandlar regler som verkligen behövs samt har stöd i allmänhetens rättsmedvetande.¹⁴

¹³Berg Ulf, 3 kap 12§ Ordningslagen, Karnov, 1 januari 2015, <<http://juridik.karnovgroup.se>>, hämtat 5 maj 2015.

¹⁴ Prop. 1992/1993:210 s. 142.

4 Rasförbud är lösningen

Nästan dagligen publiceras nya artiklar där vi kan läsa hur farliga kamphundar är. Många är rädda och hundskräcken i samhället ökar. Många kräver ett rasförbud. Även de kommuner som har störst problem med kamphundar vill ges möjligheten att förbjuda hundarna.

Det främsta argumentet för att det bör lagstiftas rasförbud mot kamphundsraser är att de är farliga.¹⁵ Mats Odell, tidigare riksdagspolitiker, uttalade sig i en debatt 2010 och menade att åtgärder mot de farliga hundarna ska göras i tre steg; först måste bostadsföreningar och fastighetsägare besluta om de vill ha rasförbud eller inte. Därefter måste vi titta på den nuvarande lagstiftningen som, enligt Odell, inte fungerar. Sist måste vi införa ett förbud. Problemet med kamphundarna är ett samhällsproblem och vi måste få bukt på osäkerheten och rädslan på något sätt.¹⁶

Politikern Rolf Gunnarsson har lämnat in två motioner där han menar att många olyckor i samhället beror på dessa hundar, att de går till angrepp och bits. När det hänt har ägaren inte haft kontroll på hunden. Gunnarsson menar att det måste till ett förbud mot kamphundsraserna.¹⁷

Torkild Strandberg är kommunalråd i Landskrona kommun och skrev 2008 en debattartikel där han liknar kamphundar med vapen. Hundarna är farliga och människor blir mer och mer rädda för dem på grund av alla incidenter som sker, inte på grund av hur media framställer kamphundarna. Strandberg menar att vi måste avväpna de farliga hundägarna och det gör vi genom att förbjuda deras farliga hundar.¹⁸

4.1 Kommuner vill införa rasförbud

Problemen med aggressiva och farliga hundar är koncentrade till vissa stadsområden. Detta har naturligt lett till att dessa kommuner är mer angelägna att lösa problemen och själv vill skärpa sina lokala ordningsstadgor för att få bukt med problemen. Två kommuner som är angelägna om att kunna vidta åtgärder är Malmö kommun och Göteborgs kommun följande exempel visar tydligt deras önskan om ökad befogethet.

¹⁵ Odell Mats, 'Minister vill förbjuda kamphundar', Sydsvenskan, Sverige, 2010-07-11, <http://www.sydsvenskan.se/sverige/minister-vill-forbjuda-kamphundar/>, hämtad 2015-05-19.

¹⁶ 'Debatt: Bör kamphundar förbjudas?', Nyhetsmorgon, TV4, 2010-08-10, http://www.tv4play.se/program/nyhetsmorgon?video_id=1042211, hämtat 2015-05-19.

¹⁷ Motion 2009/10: MJ222 samt motion 2008/09: MJ203.

¹⁸ Strandberg Torkild, 'Kamphundar är vapen, vapen ska förbjudas', Expressen, debatt, 2008-06-20, <http://www.expressen.se/debatt/kamphundar-ar-vapen---vapen-ska-forbjudas/>, hämtat 2015-05-19.

4.1.1 Malmö kommun

I hundstadgan för Malmö kommun, hundstadgan, finns de lokala föreskrifterna som gäller för hundägare i kommunen. Hundstadgan har flera gånger skärpts och det har införts koppeltvång på fler områden. Gatukontoret har fått in många fler förslag på hur problemen skulle lösas bland annat förbud mot kamphundar på offentlig plats och krav på så kallade hundkörkort för hundägare. Det är dock åtgärder som kommunen enligt OL inte kan reglera i sina lokala föreskrifter.

2014 inkom en motion om lämplighetsprövning för innehav av kamphundar till tekniska nämnden. Förslaget innebar att den som ville skaffa en hund som faller innanför ramen kamphund måste genomgå en obligatorisk lämplighetsprövning som genomförs av en polis. Motionen blev avstyrkt då en sådan prövning kräver lagändring. Att införa en lokal föreskrift om prövning hade stått emot både regler i OL och THK.¹⁹

4.1.2 Göteborg kommun

Göteborgs kommun är en av de kommuner som har stora problem med aggressiva hundar och dåliga hundägare. Kommunen delgav i sitt remissyttrande sina åsikter och tankar. De menade att kommuner skulle ges befogenhet att införa förbud mot kamphundar på offentliga platser i lokala föreskrifter. För att detta skulle kunna göras menade man på att en översyn av OL borde göras.²⁰

Kommunen har långt tidigare diskuterat och velat ha en lagändring så att de skulle ha möjlighet att förbjuda kamphundar. Kommunstyrelsen lämnade motion till kommunfullmäktige och ombedde denna att skriva till regeringen om lagändring snarast möjligt redan i början på 2000-talet. Polismyndigheten i Västra Götaland lämnade ett yttrande och visade på sitt medhållande till förbud av kamphundar i de lokala ordningsföreskrifterna.²¹

¹⁹ Motion STK-2014-321.

²⁰ Prop. 2006/07:126 s. 16.

²¹ Göteborgs kommunfullmäktige, handling 2002 nr 27.

5 Rasförbud löser inget

5.1 Hunden i rätta händer

Regeringen beslutade i februari 2002 att tillkalla en utredare för att kartlägga problemen med hundar i samhället. Utredningen, kallad Hundansvarsutredningen, resulterade i ett betänkande med en kartläggning av, samt förslag på, lösningar till de problem som finns. I utredningen väljs det att lägga fokus på hundar som hålls av kriminella samt de som lever under extremt dålig tillsyn. Avgränsningen gjordes då det är dessa hundar som utgör störst problem i samhället samt orsakar störst skador trots att de inte står för högst antal skador.²²

Hundansvarsutredningen skiljer på kamphundar och hundar av kamphundsras. En kamphund definieras som, oavsett ras, en hund som tränats eller tränas med syfte att bli framgångsrik vid slagsmåls med andra hundar. En hund av kamphundsras menas en hund som tillhör någon av de raser som kamphundar historiskt tillhör. Sedan början av 1990-talet har organiserade hundslagsmål förekommit i Sverige. De hundarna som används till detta är renodlade kamphundar som sällan ställer till besvär för allmänheten. Problemet ligger hos de människor som skaffar en hund för att den har ett rykte om sig att vara farlig. På så sätt tror de sig förbättra sin image. Det är dessa hundar debatten om farliga kamphundar handlar om. Ofta är hundarna pitbullliknande men inte helt renrasiga. Hundarna hålls i många fall under medveten bristfällig tillsyn för att de ska lära sig slåss med andra hundar. Den grupp av olämpliga hundägare som använder hundar i samband med hot, rån, misshandel och skada av andrahundar har karaktäriserats av att ägarna är tungt kriminellt belastade yngre män.²³

Hundansvarsutredningen drar slutsatsen att hundar av kamphundsras inte är farliga i sig utan problemet ligger i att de drar till sig olämpliga ägare, då framförallt pitbull. En jämförelse för att visa att det inte är hundarna i sig som är farliga görs med rasen schäfer. För ca 30 år sedan var det en ras som hade ett rykte om sig att vara farlig, idag är det inte många som delar den uppfattningen. Detta beror på att de hundägarna som tidigare införskaffade schäfern inte har rasen i samma utsträckning idag.²⁴

Förutom de som har sina hundar för att skapa en image samt använda dem till kriminella syften finns det en grupp hundägare som har extremt dålig hundhållning. Ofta handlar det om människor som har någon form av bakomliggande missbruk, psykisk sjukdom eller brottslighet. Dessa hundar kan anses farliga dels då de inte har sina behov tillfredställda dels eftersom miljöerna de lever i gör att de utvecklar rädsle- och aggressivitetmönster som gör dem farliga.²⁵

²² SOU 2003:46, s. 11 – 12.

²³ SOU 2003:46, s. 42 – 43.

²⁴ SOU 2003:46, s. 44.

²⁵ SOU 2003:46, s. 50.

Vidare kommer Hundansvarsutredningen fram till att det inte hjälper att förbjuda en specifik ras eftersom problemen rent teoretiskt ligger hos ägarerna. Förbjuds en viss hundras är sannolikheten hög att de dåliga ägarerna kommer hitta en ny ras att ersätta den förbjudna med. Lösningen kring problemen menar Hundansvarsutredningen ligger istället i att hitta en annan väg att komma åt enskilda hundar och deras ägare, utan att hundens ras ska ha någon betydelse. Detta ska möjliggöras genom att utveckla regelverket.²⁶

5.2 Svenska kennelklubben

Svenska kennelklubben, SKK, anser inte att ett rasförbud kommer lösa några problem. De har uttalat sig om aggressiva/farliga hundar och kamphundsraser. Enligt SKK finns det inga farliga hundar men det finns raser med egenskaper som man behöver vara medveten om. Egenskaper som i fel händer kan utgöra ett problem. De menar att majoriteten av de olyckor som sker beror på ägaren. SKK arbetar ständigt för att öka kunskapen om hund och vilket ansvar det innebär att ha en.²⁷

5.3 Hundar är inte aggressiva i sig

I stort sett alla hundar är välbalanserade och inte på något sätt aggressiva när de föds. Hunden är ett flockdjur som är i balans om den får leva i en stabil flock, i naturen skulle flocken inte acceptera ett onormalt beteende utan en hund som betar sig onormalt eller på ett sätt som inte är accepterat så tvingas den lämna flocken. Den blir utstött. Problem med aggressivitet uppkommer i regel när vi människor tar in hunden i vår flock men inte behandlar dem på det sätt de behöver för att må bra. Ofta förmänskligas hunden vilket resulterar i att den får psykiska besvär. Cesar Milan menar att aggressivitet inte är ett problem utan det är ett symptom på ett problem. Aggressiviteten byggs upp genom att hunden bygger upp frustration över något som den inte får utlopp över. Vilda vargar visar till exempel inga tecken på aggression varken mot varandra eller mot människor.²⁸

Den aggressivitet vi kan se hos kamphundarna är troligen på grund av rädsleaggression eller inlärd aggression.

²⁶SOU 2003:46 s. 90 – 91.

²⁷Svenska kennelklubben, 'Farliga hundar – frågor och svar', Svenska kennelklubben, att äga hund, <http://www.skk.se/sv/hundagande/fokus-pa/Farliga-hundar/>, hämtat 2015-05-18.

²⁸Milan Cesar och Peltier Melissa Jo: *Cesar och hans hundar*, Falun 2009, s. 169 – 170.

5.3.1 Rädslaaggression

Det händer att en hund tar till aggressivitet på grund av att den är rädd. Lite med inställningen att det är bättre att gå till attack först än att bli attackerad. En hund som blivit illa behandlad kan använda sig av aggression om det är ett fungerande medel för att inte bli misshandlad.²⁹

Rädslaaggression är defensiv och det är ett inlärt beteende som inte behöver vara svårt att behandla. Förutom misshandel kan denna form av aggressivitet också bero på att hunden inte under sin socialiseringsperiod anpassats på rätt sätt.³⁰

5.3.2 Inlärd aggression

Inlärd aggression är troligen den typen av aggression som syns mest ute i samhället men samtidigt är den en av de ovanligaste aggressionerna hos en hund. Inlärd aggression innebär att en hund kan vara aggressiv på kommando. Till exempel genom att gå till attack och bita en människa eller annan hund. Inlärd aggression används inte bara av människor som vill använda sina hundar till slagsmål. Det är även ett inläringssätt för hundar som används av polisen. En hund som lärt sig att vara aggressiv kan, om den är i rätta händer, stänga av och sätta igång sin aggressivitet.³¹

²⁹ Milan och Peltier, a.a. s. 176.

³⁰ Fogle Bruce: *I huvudet på en hund*, Borås 1991, s. 169.

³¹ Fogle a.a. s. 174, 186 – 187.

6 Praxis

6.1 Fallet Zooki

Fallet handlar om en hund, kallad Zooki, som går till attack mot en mindre hund. Zooki är av blandrastyp men med övervägande del pitbull i sig. Under en promenad då ägaren tillsammans med sitt sällskap hamnade i en dispyt med några grannar fick Zooki syn på en annan hund på andra sidan gatan och slet sig från sin ägare. Zooki sprang över på andra sidan gatan och bet sig fast i den andra hunden. Zookis ägare gjorde ingenting för att lösa situationen men mannen som var med ägaren på promenaden sprang över och fick loss och kopplat Zooki. Trots Zookis agerande är det inte grund för omhändertagande. Det krävs att det finns en överhängande risk att det kan ske igen för att hunden ska få tas omhand om. Därför bedömdes även ägarens agerande. Rätten ansåg att ägaren saknade kontroll över situationen och agerade inte för att stoppa sin hund dessutom var hon enligt uppgift helt oförstående till varför andra uppfattat situationen som obehaglig och okontrollerad.³²

6.2 Fallet Yosi

Yosi är en hanhund av rasen pitbull som slet sig loss från ett träd där han var fastkedjad för att attackera en förbigående hanhund. Yosis ägare hävdar att den andra hundens ägare visste att de båda hundarna är alfahanar och borde därför ha valt att gå en annan väg. Mannen ägde ytterligare en hund en siberian husky som, en månad efter incidenten med Yosi, kom lös och hoppade på en annan hund. Polismyndigheten beslutade då att omedelbart omhänderta mannens två hundar. Risken för att hundarna skulle orsaka skada eller olägenhet i framtiden ansågs överhängande. Polismyndigheten anför i sitt yrkande att Yosi genomgick en beteendekontroll av en besiktningsman där han bedömdes vara helt odresserad samt att han vid kontakt med andra hundar uppvisade ett ytterst dominant kroppsspråk. Hundarnas ägare förekommer i sex avsnitt i belastningsregistret.³³

³² Kammarrätten i Göteborg 2014-02-20, mål nr 5567-13.

³³ Kammarrätten i Göteborg, 2012-07-11, mål nr 2441-12.

6.3 Bilstereofallet

En kvinna, I, blir grovt misshandlad av en annan kvinna, J, som även använder sin hund som tillhygge. De båda kvinnorna råkar i dispyt med varandra efter att I gått fram till J:s parkerade bil för att be J:s vän som befann sig i bilen att skruva ner volymen. Vid tillfället befann sig inte J på platsen. I fick ingen respons av vännen i bilen och bestämde sig därför för att anteckna bilens registreringsnummer på sin telefon. J kom då gående och såg detta varpå hon ifrågasatte vad I höll på med. Därefter krävde hon att få I:s telefon. I vägrade att ge ifrån sig sin mobiltelefon vilket resulterade i att J handgripligen försökte ta telefonen från henne. I försökte trycka bort J varpå hon började slå henne. I hamnade på marken och J tog ut sin hund, en blandras mellan amstaff och pitbull, och bjussade denna på I som blev biten och dragen i. J ska även ha hotat två vittnen om att inte vittna. J som tidigare blivit dömd för grov stöld samt ringa narkotikabrott dömdes i Hovrätten till fängelse i ett år och sex månader.³⁴

6.4 Fallet Jack

Jack var en hund av rasen american staffordshire terrier, amstaff, som omhändertogs efter att ha hoppat upp och bitit en man i ansiktet. Polismyndigheten omhändertog Jack och efter att ha undersökt och gjort tester på honom togs beslutet att han var farlig och skulle avlivas. Jacks ägare överklagade beslutet till förvaltningsrätten som avlog överklagandet.

Jacks ägare hävdade att det var en olyckshändelse. Hunden hade bara för avsikt att hälsa på mannen från början men något gick fel. Polismyndighetens agerande var enligt Jacks ägare felaktigt och de hade uttalat sig innan de utvärderat Jack om att sådana raser ska avlivas. Han ville låta en expert undersöka Jack på egen bekostnad.

Förvaltningsrätten ansåg inte polismyndighetens agerande vara fel. Därför fanns det varken anledning att låta ännu en undersökning göras på Jack och avlivningsbeslutet skulle bestå.³⁵

³⁴ Hovrätten i nedre Norrland, 2015-02-10, mål nr B 1187-14.

³⁵ Förvaltningsrätten i Umeå, 2010-09-01, mål nr 2411-10.

7 Analys

Efter att ha studerat debatten ur båda sidors perspektiv har jag fått förståelse för deras åsikter och tankesätt. Det sker tyvärr många obehagliga och skrämmande olyckor med hundar och de som sker med kamphundar verkar uppmärksammas extra, framförallt i media. Till kamphundarnas försvar så är det inte alltid det beror på hundarna utan i många fall på ägarna.

Något som jag anser vara en stor svaghet i debatten är bristen på statistik. Det finns ingen statistik som visar hur stor andel av antalet angrepp som görs utav kamphundsraser. Statistik kan beroende på källa vara en bra grund till ett påstående. Både för de som vill införa ett rasförbud och för de som är emot ett rasförbud. Kritikerna till kamphundar hävdar att kamphundsraserna är överrepresenterade i antalet incidenter med hundar men kan inte visa att så är fallet. Eftersom det som regel är den som påstår något som också måste visa det så håller inte argumentet. Däremot finns det undersökningar gjorda i USA som visar på att de är överrepresenterade där, kanske kan man använda det som argument för att fallet borde vara så i Sverige också. Men som nämnt anser jag det inte vara tillräckligt med tanke på hur mycket ett rasförbud skulle påverka de som är aktiva med raserna.

Den bristande statistiken vägs dock upp av det faktum att många andra länder menar att kamphundsraserna är farliga och därför förbjudit dem. Det måste bevisa något. Huruvida det bevisar att fler länder har ett problem eller att hundarna är farliga kan däremot diskuteras. Det är ostridigt att det finns ett problem men däremot inte ostridigt huruvida kamphundsraserna är farliga eller ej. Holland hade ett förbud som togs bort och i Danmark förbjuds fler och fler hundraser. Vad kommer ett förbud få för konsekvenser i Sverige? Sverige har haft ett förbud mot pitbull men det gav inte önskade effekter. Tvärtom det blev inte alls som tänkt. Därför är det inte konstigt att många är kritiska och tror att det inte kommer fungera nästa gång heller. Om det ska införas rasförbud i Sverige igen är det viktigt att titta på vad som gick fel förra gången och inte göra om det igen. Vi fick problem med att blandrasaveln ökade förra gången och därför är det viktigt att även se till att den också kontrolleras om vi ska ha ett rasförbud.

Det vanligaste förekommande argumentet för rasförbud är att hundarna är farliga. Många kommuner och politiker vill införa ett rasförbud. Främst är det kommuner med problem i sina storstadsområden som vill se ett förbud. Troligtvis är de mest aktiva eftersom de står nära problemen samtidigt som de har press på sig att hitta en snabb lösning. Att förbjuda kamphundsraserna borde utan tvekan vara den mest effektiva kortsiktiga lösningen. Långsiktigt finns de dem som hävdar att andra raser kommer bli populära och anses farliga. Men hur vet vi om kamphundsraserna är farliga eller om det beror på att de är populära hos fel människor? Är hunden farlig om den ägs av en människa med rätt avsikter och kunskaper? Uppfyller de kraven på vad som är en farlig hund?

Farliga hundar definieras i 19§ DskL. Enligt många är det en alldeles för svårtillämpad paragraf. Motståndarna menar att väldigt få hundar uppfyller alla rekvisit. Hunden ska ha en extremt stor kamplust. Det anser jag att

det finns bevis på att kamphundraserna har då de är avlade för just kamp. Kamplust behöver dock inte vara negativt. De ska ha svårt att avbryta ett angrepp. Det är en egenskap som kan stämna på dem eftersom de är lärda att hänga kvar i boskap. Hur mycket av den instinkten som sitter kvar i dagens hundar är visserligen oklart. Hundarnas egenskaper och instinkter förändras genom aveln, vissa egenskaper förstärks och andra försvagas. Det krävs även att de är lättretade och bits samt att de har en tendens att rikta sin kamplust mot människor och andra hundar. Detta finns där inget underlag på att kamphundraserna gör. Möjligen kan den praxis som finns visa på att de ger sig på människor och andra hundar, frågan är om det ska anses tillräckligt.

Även om kamphundraserna inte skulle klassificeras som farliga så skulle de anses farligare än andra hundraser. Stämmer detta? Enligt SKK har vissa hundar egenskaper som kräver mer träning samt en ägare med mer kunskap än andra. Därför kanske man kan säga att de är farligare eller i alla fall svårare att äga. Men är de då för svåra? Om de är för svåra bör vi kanske förbjuda dem med tanke på ordning och säkerhet i samhället.

Vi vet att dessa hundar har använts till baiting och i hundslagsmål i många år. Även om de är avlade på att inte bita människor så har de alltid används mot andra djur. Därför är de kanske farligare än andra hundar?

Sverige är enligt SKK ett ledande land när det kommer till att mentalbeskriva hundar. Att vi är bra på att mentalbeskriva hundar borde göra att vi har lättare för att avgöra om de är farliga eller inte. Mentalbeskrivningen av en hund är dock inte en beskrivning av en hel ras utan är specifikt till varje individ. Därför går det inte använda den för att lägga till grund för en hel ras.

Regeringen, hundansvarsutredningen och SKK lägger det största ansvaret på ägarna. Kan vi verkligen lägga fullt ansvar på de som väljer att ha en hund? En hundägare har strikt ansvar för hunden men om en ras har konstaterats farlig eller för svår kanske inte ansvaret kan läggas strikt på ägaren. På så sätt kanske man kan säga att staten avsägar sig sitt ansvar att hålla ordning och säkerhet och istället lägger det på ägarna. Möjligen är det fel att hävda att staten inte tar något ansvar. De senaste åren har lagstiftningen skärpts. Det är idag lättare för polis och länsstyrelse att agera och införa restriktioner mot hundägare. Bland annat genom den nya tillsynslagen.

Visst ansvar måste kunna läggas på ägarna enligt min mening men då måste det finnas tillräckligt med resurser för kontrollmyndigheterna att se till att djuren har det bra och sköts som de ska inte är farliga osv. Detta är givetvis en resurskostnad för samhället. Samtidigt finns det förmodligen en viss gräns på hur mycket ansvar det går att lägga på ägarna. Det blir fel att lägga ansvaret på ägaren om hundarna är konstaterat farliga. Har vi farliga djur i samhället så är staten skyldig att agera.

Om det visar sig att kamphundraserna inte är farliga blir det svårt att agera innan något har hänt. Majoriteten av hundägare sköter sina hundar och det blir svårt att selektera vilka som inte gör det. Det skulle till exempel vara diskriminerande att inte tillåta de som förekommer i brottsregistret eller bor i ett visst område att införskaffa hund. Det går inte att hävda att alla som bor i ett visst område har farliga och aggressiva hundar eller att bara för att man förekommer i brottsregistret inte kan ta ansvar för en hund.

Många rättsfall visar att de olyckor och incidenter som sker hos människor med kriminell bakgrund eller andra sociala problem. Både i bilstereofallet samt i fallet om hunden Yosi förekommer ägarna i brottsregistret. Det faktum att hundarna ägs av kriminella går att se på två sätt. Ett är att det visar på att det inte är hunden i sig det är fel på utan ägaren. Ett annat är att hundarna är lättretade och aggressiva, de kan användas som vapen, och därför lockar de den typen av människa.

Rättsfallet Yosi är ett exempel på en pitbull som har fel ägare och troligen beror det inte på rasen i detta fall. Ägaren har en hund som inte är av kamphundsras som även den är aggressiv. Det stödjer teorin om att kamphundraserna inte är farliga utan ägarna är det.

Det framkommer inte att ägarna till Jack och Yoki skulle ha någon kriminell bakgrund men deras hundar har ändå gått till attack. Det tyder kanske på att kamphundsraser är farliga hundraser. Hunden Jack anföll oprovocerat. En tränad och välmående hund bör inte hoppa upp och bita någon i ansiktet. Eftersom det inte finns någon konkret statistik så är det svårt att ta ställning till detta. Det finns praxis som visar att kamphundsraser går till attack oavsett ägare. Samtidigt så är det något som händer med alla raser. Jag anser att vi måste acceptera att det sker olyckor och ta hänsyn till att det är djur med instinkter vi aldrig fullt kan kontrollera som vi väljer att leva nära på ett sätt som för dem inte är naturligt. Däremot behöver vi komma tillrätta med problemen att de används som vapen och accessoarer för att skrämmas.

8 Slutsats

Med de kunskaper vi har om kamphundraserna idag bör vi inte införa ett rasförbud. Det finns inte tillräckligt med underlag för att visa att kamphundraserna är farliga hundar. Ett förbud skulle troligtvis hjälpa till att komma till rätta med rädslan för farliga och aggressiva hundar i samhället på kort sikt men verkar inte vara någon bra långsiktig lösning. Risken för att andra raser kommer användas för att skrämmas är överhängande. Det har tidigare funnits ett rasförbud i Sverige vilket inte gav önskad effekt. Tvärtom gav det negativa konsekvenser som vi fortfarande påverkas av idag.

8.1 Vidare forskning

Genom vidare forskning hade det getts möjligheter att samla in, föra och sammanställa statistik kring hur stor del av antalet incidenter och olyckor som utgörs av kamphundraser samt blandrashundar med en eller flera kamphundraser i sig. Då även forska närmre i hur stor del av hundarna som utgör blandrashundar och hur många som är renrasiga. Kanske är blandraserna ett större problem än de renrasiga. I nästa steg hade intervjuer med polismyndighet samt hundägare hjälpt till att ge mer klarhet i debatten. Vid en vidare kritisk analys kan detta ge ökad klarhet i debatten.

Käll- och litteraturförteckning

Tryckta källor

Statens offentliga utredningar

SOU 2003:46 Hundens i rätta händer – om hundägarens ansvar

Propositioner

Prop. 1992/93:210 Om ny ordningslag

Prop. 2006/07:126 Tillsyn över hundar och katter

Motioner

Motion 2008/09: MJ203

Motion 2009/10: MJ222

Motion STK-2014-321

Rättsfall

Förvaltningsrätten i Umeå, 2010-09-01, mål nr 2411-10

Hovrätten i nedre Norrland, 2015-02-10, mål nr B 1187-14

Kammarrätten i Göteborg, 2014-02-20, mål nr 5567-13

Kammarrätten i Göteborg, 2012-07-11, mål nr 2441-12

Litteratur

Milan Cesar och Peltier Melissa Jo: *Cesar och hans hundar*, Falun 2009

Fogle Bruce: *I huvudet på en hund*, Borås 1991

Westerholm Irene och Bergh Åsa Tova: *Kamphundsbooken*, Västerås 2014

Elektroniska källor

Berg Ulf, 3 kap 12§ Ordningslagen, Karnov, uppdaterad 1 januari 2015.
Hämtad den 5 maj 2015 från: <<http://juridik.karnovgroup.se>>

Berg Ulf, Lag om tillsyn över hund och katt, Karnov, uppdaterad 1 januari 2015. Hämtad den 5 maj 2015 från: <<http://juridik.karnovgroup.se>>

Debatt: Bör kamphundar förbjudas?, Nyhetsmorgon, TV4 sändes den 10 augusti 2010. Hämtat den 19 maj 2015 från:

http://www.tv4play.se/program/nyhetsmorgon?video_id=1042211

Farliga hundar – frågor och svar, Svenska kennelklubben, hämtat 2015-05-18, <http://www.skk.se/sv/hundagande/fokus-pa/Farliga-hundar/>

Göteborgs kommunfullmäktige, handling 2002 nr 27, 28 februari 2002.

Hämtad den 18 maj 2015 från:

http://www.google.se/url?sa=t&ret=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww5.goteborg.se%2Fprod%2FIntraaservi-ce%2FNamndhandlingar%2FSamrumPortal.nsf%2F93ec9160f537fa30c12572aa004b6c1a%2F83c0c9e304f9a9a1c12572e4004c608e%2F%24FILE%2FProtokoll_2.doc&ei=xMNdVaG_C-r4yQOv9IPYDQ&usg=AFQjCNHE0_ZfkXXxgsy40FbpnOgdKNNemQ&sig2=Zpv9ReJiGSZhbHPjMZWgg&bvm=bv.93756505.d.bGQ

Jurjaks Arvid, *Minister vill förbjuda kamphundar*, publicerad den 11 juli 2010. Hämtad den 19 maj 2015 från:

<http://www.sydsvenskan.se/sverige/minister-vill-forbjuda-kamphundar/>

Strandberg Torkild: *Kamphundar är vapen, vapen ska förbjudas*, publicerad den 20 juni 2008. Hämtad den 19 maj 2015 från:

<http://www.expressen.se/debatt/kamphundar-ar-vapen---vapen-ska-forbjudas/>